

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

Cronologia procesului de reglementare a conflictului transnistrean

Martie 2021

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna martie 2021 poate fi descris prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente.

Luna martie a început cu comemorarea eroilor căzuți în conflictul armat de pe Nistru din 1992.

Pe parcursul lunii, Biroul Politici de Reintegrare a menținut dialogul cu OSCE și EUBAM. În cadrul discuțiilor cu reprezentanții EUBAM, pe agenda de lucru au figurat aspectele referitoare la dinamica procesului de negociere privind reglementarea transnistreană. Discuțiile purtate cu oficialii OSCE s-au axat preponderent pe dinamica și pe esența dialogului dintre Chișinău și Tiraspol, inclusiv pe problemele existente din domeniul rutier și a liberei circulației.

Partea transnistreană, la rândul său, a purtat dialogul cu misiunile diplomatice acreditate la Chișinău, OSCE și a efectuat o vizită de lucru în Federația Rusă. În cadrul întrunirii cu misiunile diplomatice de la Chișinău, negociatorul șef al părții transnistrene a informat interlocutorii în detaliu despre situația de criză din domeniul transportului rutier, agravată de interzicerea circulației vehiculelor cu plăci de înmatriculare transnistrene anunțată de Chișinău și Kiev. În cadrul dialogului cu OSCE, participanții au discutat situația actuală din procesul de negociere, cu accent special pe problemele de interacțiune din sectorul transportului rutier. În cadrul vizitei de lucru în Federația Rusă, negociatorul șef al părții transnistrene a avut o serie de întruniri cu oficialii de la Moscova, purtând discuții aprofundate cu privire la situația actuală din procesul de negocieri și interacțiunea ruso-transnistreană.

În luna curentă, la Kiev, în cadrul întrunirii secretarului Consiliului de Apărare și Securitate Națională din Ucraina, Alexey Danilov, cu reprezentantul special al președintelui în exercițiu al OSCE pentru regiunea transnistreană Thomas Mayr-Harting și șeful misiunii OSCE din Republica Moldova, Claus Neukirch, a fost discutată problema de securitate din regiunea transnistreană. Ca urmare a acestor discuții, Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru reglementarea transnistreană, Thomas Mayr-Harting a avut o întrunire în format online cu Viceprim-ministra pentru Reintegrare a Republicii Moldova, Olga Cebotari și cu negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaliy Igtiev.

Pe parcursul lunii, pe fundalul discuțiilor părților cu partenerii internaționali privind problematica interacțiunii în domeniul transportului rutier, au avut loc două ședințe a grupurilor de lucru (experți) pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor. În cadrul primei reuniuni a experților au participat și reprezentanții politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului și Tiraspolului, Olga Cebotari și Vitaliy Ignatiev. La sfârșit de lună a avut loc și ședința grupurilor de lucru (experți) pentru acte de stare civilă și documentare a populației. În cadrul CUC au avut loc trei reuniuni, iar în formatul „1+1” a avut loc o reuniune. În cadrul formatului de negocieri „5+2” nu a avut loc nici o întrunire.

La finele lunii martie 2021, Laboratorul pentru Analiza Conflictului Transnistrean (LACT) a organizat o dezbatere în format online cu titlul „*Formatul transnistrean de pacificare – reformă sau continuitate?*”. La eveniment au participat experții de pe ambele maluri ale Nistrului și membrii LACT, urmând redactarea unei analize cu propuneri de politici în problema formatului de pacificare de pe Nistru, care va fi destinată decidenților politici.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii martie 2021 arată astfel:

01.03.2021 – Delegația Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a OSCE a participat la cea de-a 20-a Reuniune de iarnă a Adunării. În cadrul reuniunii delegația României s-a referit și la conflictul prelungit din regiunea transnistreană, remarcând că este necesară o soluționare cuprinzătoare, pașnică și durabilă a acestuia, bazată pe suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova.^{1, 2}

¹ LACT, *Revista presei*, 01.03.2021, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=6> (25.03.2021)

02.03.2021 – Viceprim-ministra pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a participat la ceremonia de comemorare a victimelor ostilităților de pe Nistru. Evenimentul a avut loc în comuna Coșnița, raionul Dubăsari, unde în 1992 au avut loc confruntări armate la scară largă.³

02.03.2021 – Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, Zinaida Greceanii și premierul interimar Aureliu Ciocoi au participa la evenimentul consacrat Zilei Memoriei și Recunoștinței eroilor căzuți în conflictul armat de pe Nistru.⁴

03.03.2021 – Deputații fracțiunii parlamentare PAS și cei ai Platformei DA au criticat formatul de negociere „5+2”.⁵

04.03.2021 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC. Ședința nu a avut loc din cauza lipsei de consens asupra ordinii de zi.⁶

05.03.2021 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Igantiev, a avut o întrunire cu șefii și reprezentanții misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova. În cadrul evenimentului care a avut loc online, Vitaly Ignatiev a informat interlocutorii în detaliu despre situația de criză din domeniul transportului rutier, agravată de interzicerea circulației vehiculelor cu plăci de înmatriculare transnistrene anunțată de Chișinău și Kiev.⁷

05.03.2021 – Chișinăul a transmis la Tiraspol 1.810 doze de vaccin anti-COVID-19, care fac parte din ajutorul umanitar oferit de România pentru Republica Moldova în contextul procesului de imunizare a populației de pe ambele maluri ale râului Nistru.⁸

10.03.2021 – A avut loc ședința grupurilor de lucru (experți) pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor, cu participarea reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului și Tiraspolului, Olga Cebotari și Vitaly Ignatiev, și a exponenților mediatorilor și a observatorilor din cadrul formatului de negocieri „5+2”. Pe agenda discuțiilor au figurat mai multe probleme de actualitate, inclusiv în partea ce vizează eficientizarea activității punctelor de înmatriculare a mijloacelor de transport din or. Tiraspol și din or. Râbnița.^{9, 10}

12.03.2021 – Viceprim-ministra pentru Reintegrare, Olga Cebotari a avut o întrevvedere de lucru cu Șeful Misiunii UE de Asistență la Frontieră în Moldova și Ucraina (EUBAM) Slawomir Pichor. Pe agenda au figurat aspecte referitoare la dinamica procesului de negocieri privind reglementarea transnistreană, temele actuale de pe ordinea de zi, poziția Chișinăului pe

² Senat, *Participarea Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a OSCE la Reuniunea de iarnă a Adunării Parlamentare a OSCE*, <https://www.senat.ro/Stiri/SenatDetaliu.aspx?ID=23EB06E9-15FC-4548-AEC9-1D570D4A4F2B> (25.03.2021)

³ Guvernul R. Moldova, *Viceprim-ministra Olga Cebotari a participat, la Coșnița, la mitingul de comemorare consacrat marșării a 29 de ani de la declanșarea ostilităților de pe Nistru*, 02.03.2021, <https://gov.md/ro/content/viceprim-ministra-olga-cebotari-participat-la-cosnita-la-mitingul-de-comemorare-consacrat> (25.03.2021)

⁴ Moldpres, *Conducerea țării a comemorat eroii căzuți în conflictul armat de pe Nistru*, 02.03.2021, https://www.moldpres.md/news/2021/03/02/21001594?fbclid=IwAR2rMjAeg9NBC_q9DYBGjYwvKgD17CZMqoSJBjwV2hp13SiO41WCcsnYLVE (25.03.2021)

⁵ Noi, *Deputați, despre formatul 5+2*, 03.03.2021, <https://noi.md/md/politica/deputati-despre-formatul-5-2?fbclid=IwAR04lf8q7dsBHaxKjsjCjOy16QgLC2MoICJtNRGeHWrXYQM-lhmgKWYN8aE> (25.03.2021)

⁶ Guvernul R. Moldova, *Încă o ședință a Comisiei Unificate de Control a eșuat din lipsă de consens asupra ordinii de zi*, 04.03.2021, <https://gov.md/ro/content/inca-o-sedinta-comisiei-unificate-de-control-esuat-din-lipsa-de-consens-asupra-ordinii-de-zi> (25.03.2021)

⁷ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche s zarubezhnymi diplomatami*, 05.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8388> (25.03.2021)

⁸ Radio Chișinău, *Chișinăul a transmis la Tiraspol 1810 de doze de vaccin anti-COVID-19 din lotul donat de România pentru R. Moldova*, 05.03.2021, <https://radiochisinau.md/chisinaul-a-transmis-la-tiraspol-1810-de-doze-de-vaccin-anticovid19-din-lotul-donat-de-romania-pentru-r-moldova---128373.html> (25.03.2021)

⁹ Guvernul R. Moldova, *Aspectele actuale din sfera transportului auto au fost discutate într-o ședință comună a experților de profil cu participarea reprezentanților politici*, 10.03.2021, <https://gov.md/ro/content/aspectele-actuale-din-sfera-transportului-auto-au-fost-discutate-intr-o-sedinta-comuna> (25.03.2021)

¹⁰ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche predstaviteley po politicheskim voprosam ot Pridnestrov'ya i Moldovy pri uchastii chlenov ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam transporta i dorozhnogo khozyaystva*, 10.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8391> (25.03.2021)

marginea acestora și măsurile întreprinse de autoritățile Republicii Moldova în promovarea politicilor de reintegrare a țării și de asigurare a realizării drepturilor fundamentale ale omului în raioanele de est ale țării.¹¹

16.03.2021 – La Kiev a avut loc întrunirea secretarului Consiliului de Apărare și Securitate Națională din Ucraina, Alexey Danilov, cu reprezentantul special al președintelui în exercițiu al OSCE pentru regiunea transnistreană Thomas Mayr-Harting și șeful misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch. În cadrul întrunirii a fost discutată problema de securitate din regiunea transnistreană.^{12, 13}

17.03.2021-19.03.2021 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Ignatiev, a efectuat o vizită de lucru în Federația Rusă. În timpul vizitei de lucru, Vitaly Ignatiev a participat la o masă rotundă din cadrul Dumei de Stat a Federației Ruse cu privire la „problemele de actualitate ale cooperării interparlamentare, umanitare și socio-economice cu Transnistria”. De asemenea, negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Ignatiev a avut o întâlnire cu membrul Consiliului pentru Dezvoltarea Societății Civile și a Drepturilor Omului sub președinția Federației Ruse, directorul Biroului pentru Drepturile Omului din Moscova, Alexandr Brod. La sfârșitul vizitei sale de lucru în Moscova, negociatorul din partea Tiraspolului a avut o întrunire de lucru cu Ambasadorul cu misiuni speciale ale MAE al Rusiei, Vitaly Tryapitsyn. În timpul ședinței, a avut loc o discuție aprofundată cu privire la situația actuală din procesul de negocieri.¹⁴

19.03.2021 – La Bender/Tighina membrii Comisiei Unificate de Control s-au întrunit în format restrâns. Ședința de urgență a fost solicitată de către co-președintele CUC din partea Federației Ruse, în conformitate cu Regulamentul CUC, pentru a decide asupra unor probleme organizatorice de neamânat.¹⁵

22.03.2021 – A avut loc o nouă reuniune de consultări, în format online, dintre Viceprim-ministra pentru Reintegrare, Olga Cebotari și Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru reglementarea transnistreană, Thomas Mayr-Harting. Discuțiile purtate între oficiali s-au axat preponderent pe dinamica și pe esența dialogului dintre Chișinău și Tiraspol.¹⁶

22.03.2021 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Igantiev, a avut o întâlnire în format online cu Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru reglementarea transnistreană, Thomas Mayr-Harting. În cadrul ședinței, părțile au făcut schimb de opinii cu privire la situația actuală în dialogul dintre Chișinău și Tiraspol, cu un accent special pe problemele ce țin de transportul rutier.¹⁷

23.03.2021 – Viceprim-ministra pentru Reintegrare, Olga Cebotari, a avut o întrevedere cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch. Oficialii au abordat ultimele evoluții în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană, au efectuat un schimb de opinii pe marginea subiectelor actuale de pe agenda negocierilor.¹⁸

¹¹ EUBAM, *Head of EUBAM meets with the Moldovan Deputy Prime Minister for Reintegration in Chisinau*, 12.03.2021, <http://eubam.org/newsroom/head-of-eubam-meets-with-the-moldovan-deputy-prime-minister-for-reintegration-in-chisinau/> (25.03.2021)

¹² Rada natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrayiny, *Sekretar RNBO Ukrayiny O. Danilov proviv zustrich z predstavnykamy OBSYE*, 16.03.2021, <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Diialnist/4845.html> (25.03.2021)

¹³ LACT, *Revista presei*, 17.03.2021, <https://lact.ro/revista-presei/?pagina=3> (25.03.2021)

¹⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Novosti*, <http://mid.gospmr.org/ru/news> (25.03.2021)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *Ședința de urgență a Comisiei Unificate de Control*, 19.03.2021, <https://gov.md/ro/content/sedința-de-urgență-a-comisiei-unificate-de-control> (25.03.2021)

¹⁶ Radio Chișinău, *O nouă rundă în formatul 5+2, discutată cu reprezentantul Președinției în exercițiu a OSCE*, 22.03.2021, <https://radiochisinau.md/o-noua-runda-in-formatul-5-2-discutata-cu-reprezentantul-presedintiei-in-exercitiu-a-osce---129623.html> (25.03.2021)

¹⁷ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignat'yev provel vstrechu v onlayn-formate s Tomasom Mayyer-Khartingom*, 22.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8409> (25.03.2021)

¹⁸ Guvernul R. Moldova, *Întrevederea Vicepremierului Olga Cebotari cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova Claus Neukirch*, 23.03.2021, <https://gov.md/ro/content/intrevederea-vicepremierului-olga-cebotari-cu-seful-misiunii-osce-republica-moldova-claus-1> (25.03.2021)

24.04.2021 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaly Ignatiev, a avut o întâlnire cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova Claus Neukirch. În cadrul dialogului, participanții au discutat situația actuală din procesul de negociere, cu accent special pe problemele de interacțiune în sectorul transportului rutier.¹⁹

24.03.2021 – Șeful Biroului politici de reintegrare Alin Gvidiani a susținut un curs de instruire, dedicat problematicii transnistrene și eforturilor depuse de autoritățile Republicii Moldova în vederea rezolvării acestui dosar, pentru ofițerii Armatei Naționale ce își vor desfășura serviciul în efectivul Republicii Moldova din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii.²⁰

25.03.2021 – La inițiativa delegației Federației Ruse, Comisia Unificată de Control s-a convocat într-o ședință de urgență.²¹

26.03.2021 – În format de videoconferință, a avut loc reuniune la nivel tehnic a experților de pe ambele maluri ale Nistrului din cadrul grupurilor de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor.^{22, 23}

26.03.2021 – A avut loc ședința grupurilor de lucru (experți) pentru acte de stare civilă și documentare a populației. Reuniunea a avut loc în regim online cu participarea reprezentanților din cadrul formatului de negocieri „5+2”. Discuțiile s-au axat pe cele mai stringente probleme vizând prestarea serviciilor de stare civilă pentru locuitorii din stânga Nistrului și mun. Bender.^{24, 25}

29.03.2021 – Laboratorul pentru Analiza Conflictului Transnistrean (LACT) a organizat dezbaterile online „Formatul transnistrean de pacificare – reformă sau continuitate?”, la care au participat experții de pe ambele maluri ale Nistrului, membrii LACT, precum și Ex-Viceprim-ministrul pentru Reintegrare al Republicii Moldova, Alexandru Flenchea.²⁶

Realizat de Mihai Melintei

¹⁹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O rabochikh konsul'tatsiyakh s Glavoy Missii OBSE v Moldove Klausom Noykirkhom*, 24.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8415> (25.03.2021)

²⁰ Guvernul R. Moldova, *Șeful Biroului politici de reintegrare Alin Gvidiani a susținut un curs dedicat tematicii transnistrene pentru ofițerii Armatei Naționale ce își vor desfășura serviciul în efectivul Republicii Moldova din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii*, 24.03.2021, <https://gov.md/ro/content/seful-biroului-politici-de-reintegrare-alin-gvidiani-sustinut-un-curs-dedicat-tematicii> (25.03.2021)

²¹ Guvernul R. Moldova, *Ședință de urgență a Comisiei Unificate de Control*, 26.03.2021, <https://gov.md/ro/content/sedinta-de-urgenta-comisiei-unificate-de-control-0> (27.03.2021)

²² LACT, *Revista preseii*, 26.03.2021, <https://lact.ro/revista-presei/> (27.03.2021)

²³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam transporta i dorozhnogo khozyaystva*, 26.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8430> (27.03.2021)

²⁴ Guvernul R. Moldova, *Grupurile de lucru pentru acte de stare civilă și documentare a populației s-au reunit în regim de videoconferință*, 26.03.2021, <https://gov.md/ro/content/grupurile-de-lucru-pentru-acte-de-stare-civila-si-documentare-populatiei-s-au-reunit-regim-0> (27.03.2021)

²⁵ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertov po normativno-pravovomu i dokumentatsionnomu obespecheniyu grazhdan*, 26.03.2021, <http://mid.gospmr.org/ru/node/8429> (27.03.2021)

²⁶ LACT, *Revista preseii*, 30.03.2021, <https://lact.ro/dezbateri-online-lact-formatul-transnistrean-de-pacificare-reforma-sau-continuitate/> (31.03.2021)